

Projekt 26 Sanna Maria Tiikkaja

Skyddsfaktorer för psykisk ohälsa och ekonomisk utsatthet hos unga som är närstående.
Sanna Tiikkaja och Ylva Tindberg

Tidigare forskning visar att unga som är närstående till någon med allvarlig sjukdom eller som dött, är en stor och utsatt grupp med behov av särskilt stöd. Dessa ungdomar har ofta försämrad hälsa och många befinner sig i en utsatt ekonomisk situation. Målsättningen med studien är att identifiera skyddsfaktorer bland unga som är närstående, som kan användas i arbetet med att minska sociala skillnader och att främja hälsa. Områden som undersöks är psykisk ohälsa och ekonomisk utsatthet och skyddsfaktorerna tar fasta på socialt stöd, socialt skydd, skola, fritid och levnadsvanor.

Datamaterialet kommer från Liv och hälsa ung undersökningen i Sörmland år 2020, bland elever i årskurs 9 i grundskolan samt årskurs 2 på gymnasiet. Eleverna har anonymt svarat på en webbenkät, som handlar om deras liv, hälsa och livsvillkor samt om de har någon i familjen eller annan närstående som har allvarlig fysisk sjukdom/ funktionsnedsättning, psykisk sjukdom /funktionsnedsättning, beroendesjukdom eller som plötsligt avlidit. Ungefär 3500 elever ingår i studien och av dessa har hälften svarat att de är närstående.

Forskningsfrågor som vi ställer är b.l.a. *Finns det skillnader i ekonomisk utsatthet mellan ungdomar som är närstående och ungdomar som inte är närstående?* och *Vilka skyddsfaktorer mot psykisk ohälsa och ekonomisk utsatthet kan vi identifiera bland ungdomar som är närstående?*

Studien är en tvärsnittsstudie och analyserna kommer att göras i flera olika logistiska regressionsmodeller med olika justeringar. Tidigare forskning har betonat att studier som undersöker skyddsfaktorer bland unga närstående är få och att flera studier behövs inom detta fält. Studien har ett salutogent angreppssätt och den nya kunskapen är viktig för flera olika professioner och andra vuxna som möter unga som är närstående.